DE OOSTPOST.

LETTERKUNDIG, WETENSCHAPPELIJK EN COMMERCIEEL

NIEUWS- EN ADVERTENTIEBLAD.

PRIJS VAN INTEEKENING.

Voor den geheelen jaargang voor Soerabaya f 15.—
Idem franco per post. „ 17.—
Voor den eersten halven jaargang voor „ „ 7.50
Idem franco per post. „ 9.—
De OOSTPOST verschijnt elken *Maandag* en *Donderdag*.

DONDERDAG 9 APRIL.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.

De prijs der ADVERTENTIEN is f 1.— voor elke TIEN WOORDEN: behalve het zegel.
Advertentien met groote letter betalen dubbeld.
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

No. 29. VERANTWOORDELIJKE UITGEVERS E. FUHRI & CO, TE SOERABAYA. 1857.

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANT

Van den 4den April 1857, No. 27.

Civiel Departement.

BENOEMD:

Tot vendumeester in de residentie Probolingo, C. L. von Valentini, secretaris dier residentie.

Tot pakhuismeester bij het zout-hoofddepôt te Pakkies (Krawang), F. C. Claus, gewezen opziener der kustverlichting op de 4de punt in straat-Sunda, thans op wachtgeld.

Tot 8den kommies bij de direktie van financien, de klerk bij die direktie A. H. Clignett.

Tot cipier bij het civiel en militair gevangenhuis te Weltevreden, de substituut-cipier bij die gevangenis C. L. Stekkens.

GOEDGEKEURD:

Dat door den Gouverneur van Sumatra's Westkust

IS ONTSLAGEN:

Eervol, als waarnemend vendumeester te Padang, de algemeene ontvanger C. de Haze Winkelman.

IS OPGEDRAGEN:

De betrekking van vendumeester te Padang, aan den assistent-resident aldaar C. H. Palm.

Dat door den Gouverneur van Celebes en onderhoorigheden

IS AANGESTELD:

Tot sekretaris bij de wees- en boedelkamer te Macassar, J. M. Trouerbach, klerk ter gouvernements sekretarie aldaar.

Marine Departement.

OPGEDRAGEN:

De waarneming der betrekking van onder-direkteur bij de fabriek voor de marine, het stoomwezen en de nijverheid te Soerabaija, aan den officier-machinist bij de Nederlandsche marine A. Sol.

VERBETERING

In het staatsblad van Nederlandsch-Indie van 1856 no. 81, houdende algemeene voorziening omtrent het over boord werpen van ballast, moet voor het woord *gewijzigd*, voorkomende in de eerste alinea van artikel 2, worden gelezen: *aangevuld.*

De Algemeene Sekretaris,
VAN DE GRAAFF.

(*Voor het land.*) De Resident van Soerabaya maakt bij deze bekend, dat op Woensdag den 29sten dezer, des voormiddags ten 10 ure, ten zijnen bureele, in hetop enbaar zal worden uitbesteed, het transport van Zout van de hoofddepot pakhuizen te Sumanap naar Banjarmassing en het transport van Steenkolen van Banjarmassing naar Soerabaya, en zulks op de voorwaarden, vermeld in de advertentie van den directeur der producten en civiele magazijnen, dd. 25 Maart jl., geïnsereerd in de *Javasche Courant*, van den 28sten daaraan volgende, No. 25.

Gegadigden worden verzocht hunne inschrijvings billetten vóór of uiterlijk op den dag der uitbesteding in te dienen en daarbij in persoon dan wel bij gemagtigden tegenwoordig te zijn.

Bij afwezigheid komen hunne billetten ook in aanmerking, mits de inschrijving perceelsgewijze en volgens de voorwaarden gedaan zij.

SOERABAYA, *De Resident voornoemd,*
6 *April* 1857. VREEDE BIK.

(*Voor het land*). Debiteuren aan het vendu kantoor te Soerabaya, over de maand December 1856, welke nog achterlijk zijn in de voldoening hunner schulden, worden bij deze herinnerd, dat de aanzuivering daarvan uiterlijk op ultimo dezer zal moeten plaats hebben, indien zij zich tegen geregtelijke vervolging willen vrijwaren.

SOERABAYA, *De Super-Intendent van gemeld kantoor,*
8 *April* 1857. J. J. MODDERMAN.

Njang menoengak peng baiarranja oewang lelang darie boelan December taoon njang soeda, die kasie ienget biar membaijar soepaia djangan mendjadie kasoesahannja sendirie.

SOERABAYA, *Kapala darie kantoor lelang,*
8 *April* 1857. J. J. MODDERMAN.

De ondergeteekenden hebben het genoegen aan Soerabayasch ingezetenen bekend te maken, dat hunne pogingen tot het openen van een abonnement voor een nieuw liefhebberij tooneel alhier, de meest mogelijke deelneming en belangstelling hebben mogen ondervinden en het bedrag der verkregen abonnementen voor's hands voldoende is, om de kosten aan zoodanige instelling verbonden te kunnen bestrijden; zoodat zij er geen bezwaar in hebben gezien, zich van af heden te constitueren als directeuren van dat tooneel.

De abonnements-lijst, op den 18den dezer gesloten zullende worden, zoo worden zij, die nog mogten wenschen in te teekenen, uitgenoodigd, zich tot dat einde te vervoegen bij het agentschap van de Javasche Bank, alwaar de lijst ter inschrijving is liggende; zullende na de sluiting van het abonnement, aan niemand anders toegang tot de tooneel-voorstellingen worden verleend, als aan geabonneerden en door dezen te introduceren vreemdelingen.

SOERABAYA, 4den *April* 1857.

DIRECTEUREN VAN HET LIEFHEBBERIJ TOONEEL
Oefening baart Kunst.

P. VREEDE BIK, *President.*
D. L. DE BRABANT.
H. DE BRUIJN.
P. SWERVER.
R. VAN NOORD BORSKI.
Mr. W. H. DE JACOB.
Mr. A. M. MEERTENS.
A. RAAIJMAKERS.
H. L. RADEMAKER, *Thesaurier.*
J. S. VAN COEVORDEN, *Secretaris.*

OPROEPING VAN CREDITEUREN.

In de *Javasche Couranten* van 28 Maart en 1 April No. 25 en 26 worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door den Executeur testamentair te Batavia, van wijlen den heer D. F. Rose.

Door den Executeur testamentair te Batavia, van wijlen den sergeant kleermaker F. J. Smeeters.

Door de Weeskamer te Soerabaya, van wijlen Johannes Das.

Door de Agenten der Soerabayasche Wees- en Boedelkamer te Probolingo, van wijlen de Chinezen Ong Lootoong en Lim Peain.

Door de Weeskamer te Makassar, van wijlen de Chinezen Oei Hoen, Go Toen en Thiong Asie.

Door de Commissarissen te Samarang, van wijlen den adjudant-onderofficier L. C. C. van Schwerin.

Door de Commissarissen van wijlen den weledelgestr. heer H. E. G. Loder, in leven kapitein der infanterie.

Door den Executeur te Makassar, van wijlen den heer J. M. Muller.

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING

Op Vrijdag den 10den April.
Voor het locaal der weeskamer alhier.
Op Zaturdag den 11den April
Voor het Entrepôt in de kampong Baroe.

ADVERTENTIEN.

GEBOORTEN.

Bevallen van eene *DOCHTER*, J. C. BERGMANS, WENTZEL.
SOERABAYA, 8 *April* 1857. (223)

STERFGEVALLEN.

Heden overleed onze jongste lieveling, HENDRIK ABRAHAM, in den jeugdigen leeftijd van slechts negen maanden.

SOERABAYA, MR. A. M. FOKKER.
den 2den April 1857. M. J. C. FOKKER,
(*Eenige kennisgeving.* (217) *Geb.* DE PAULY.

Op heden overleed ALETTA CAROLINA WEIJDEMULLER, wed. VELT, in den ouderdom van 67 jaren.
TERNATE, 14 *Maart* 1857. (232)

VENDUTIE

Op Zaturdag den 11den April 1857.

Zal voor rekening van belanghebbenden door D. D. VAN BOECKHOLTZ, in het Entrepot-pakhuis D, te kampong Baroe, verkocht worden: het WRAK van het verongelukte Engelsche schip „*Elise Ann*," kapit. F. EALER, zoo als hetzelve is liggende of niet liggende, nabij de klippen Batoe Talie (Oosthoek Madura), vervolgens datgene wat van de Inventaris van het schip gered is, als: ZEILEN, TOUWWERK, COMPASSEN, GEWEREN, SABELS, een SLOEP, eenig MARINE METAAL, een SCHEEPSKLOK, BLOKKEN, enz. en daarna de lading, voor zoo veel daarvan gered is, als: 6 kisten OPIUM, 13 balen LIJNWADEN, 6 kisten GOUDDRAAD, 831 Chin. PAIJONGS, enz. (218)

VENDUTIE

Op Dingsdag den 14den April 1857.

Aan de Groote Rivier, bij **A. BOUMAN & CO.**

Van een factuur HEMDEN en MODEWAREN, min of meer door zeewater beschadigd, verder VERLAKT LEDER, DAMESKLEEDJES, GORDIJNEN, KRAMERIJEN, TAFELMESSEN, BRANDY, GOLD SHERRY, KISTWIJN, VELIN PAPIER, HOEDEN en PETTEN. CIGAREN, LAMPEN, SCHILDERIJEN, LIJNOLIE. TERPENTIJN, WITTE en ZWARTE VERW, LAMPGLAZEN, WASCHSTELLEN, KURKEN en hetgeen verder zal worden te voorschijn gebragt. (221)

BOEKVERKOOPING.

Op Dingsdag den 14den April, des avonds ten 7 uur, zal door de ondergeteekenden, in de Societeit CONCORDIA, VERKOOPING worden gehouden van eene aanzienlijke verzameling BOEKWERKEN, waarbij ook eene partij MUZIJK voor piano, zang enz.

De catalogus wordt met den *Oostpost* aan de geabonneerden in den Oosthoek en te dezer plaats *gratis* rondgezonden, en is voorts op *franco* aanvrage *gratis* verkrijgbaar.

(211) E. FUHRI & CO.

VERKOOP BIJ EXECUTIE.

Krachtens eene notariëele obligatie de dato 19 *April* 1851 No. 53, gepasseerd voor den alhier residerenden Notaris Z. A. EECKHOUT en getuigen, zal op den 22sten *April* 1857, ten behoeve van J. F. NEYNDORFF en ten laste van den boedel van wijlen S. K. DE BRUINE, door mij ondergeteekende, deurwaarder bij den raad van justitie, bij wege van Executie, voor de woning van Mevrouw de weduwe DE BRUINE, publiek worden verkocht eenige MEUBELAIRE GOEDEREN en eene welluidende PIANO.

De waarnemend Deurwaarder,
(224) J. P. SPANGENBERG.

VENDUTIE

Op de publieke vendutie bij de ondergeteekenden in het begin der maand Mei a. s., zal alsnog worden verkocht.

2 CANAPÉS, 4 FAUTEUILS en 12 STOELEN, mahonyhout.
2 CAUSEUSES en 12 STOELEN, met donker leder bekleed.
2 IDEM en 12 IDEM met zwart damast.
2 CANAPÉ TAFELS.
2 TOILETTEN, à la Duchesse.
2 IDEM MET MARMEREN BLADEN.
2 CONSOLES, „ „ „
6 KNAPEN, „ „ „
3 WIPSTOELEN, bekleed met donker leder. Te bezigtigen bij

SOERABAYA, ADAM & CO.
30 *Maart* 1857. (208)

VERTREK VAN SCHEPEN.

HET STOOMSCHIP PADANG,

Gezagvoerder B. J. SCHIPPER, vertrekt *aanstaanden Zondag den 12den April* naar BATAVIA via SAMARANG. Adres, bij

SOERABAYA, W. CORES DE VRIES.
9 *April* 1857. (230)

TE KOOP

De snelzeilende Engelsche BRIK **„ALGERINE,"** ladende p. m. 4000 picols.

en

De Engelsche BARK **„EBLANA,"** ladende p. m. 4500 picols. Te bevragen, bij

HUNTER HOUGHTON & CO.
(219) BATAVIA.

TE KOOP

Eene KOE van Europeesch ras op Java geboren, met haar KALF, sedert drie maanden melkgevend. Bij behoorlijke voeding geeft zij drie flesch melk per dag.

Nadere informatien te bekomen bij de uitgevers dezes. (209)

TE KOOP

Het NEDERL. INDISCH STAATSBLAD. Officiele uitgave. *Compleet.*

(205) E. FUHRI & CO.

TE HUUR

Het HUIS van de ondergeteekende, gelegen in de *Boomstraat.*

(207) Weduwe BUIJTEN.

WRODT GEVRAAGD:

Eene Europesche vrouw of weduwe, van middelbaren lieftijd en eene burgerlijke afkomst, tot het houden van opzigt in eene huishouding.

Adres bij de uitgevers dezes. (231)

De Heer W. HULSHOFF heeft de generale procuratie van

SOERABAYA, KRUER VON OVEN & CO.
9 *April* 1857. (228)

MR. K. NEWBOLT,

DENTIST.

Vervangt het verlies van tanden zonder pijn door kunstmatige van ééne enkele tand tot een geheel gebit. — Uithalen van tanden, schoonmaken en vullen tegen matigen prijs.

Mr. NEWBOLT zal spoedig deze plaats verlaten.

(227) HOTEL MONTOFT.

ƒ 7000.-

In leen te bekomen, op eerste HYPOTHEEK. Adres bij de uitgevers dezes. (222)

TANDPOEDER.

Tot behoud van de tanden, en om dezelve zuiver blank te houden, vervaardigd door en te verkrijgen bij

Mr. K. NEWBOLT,
Hotel Montoft. DENTIST.

De doos ƒ 3.— rec. — 6 doozen ƒ 15.— rec.
(226)

Versch **AMERIKAANSCH MEEL** in blikken en in vaten bij

(229) DE STURLER & FAGNOTTI

HET HUMORISTISCH ALBUM.

3DE JAARGANG.

Per mail, elke maand te ontvangen, à ƒ 14.— rec. franco tot Soerabaya.

(173) Bij E. FUHRI & CO.

ONTVANGEN

Een factuur gezette DIAMANTEN en BRILLANTEN, bestaande uit RINGEN, PARURES, OORKNOPPEN, stellen KNOOPJES van 18 stuks. Bij

M. KOOSEN.
(225) *Werfstraat.*

MET DE MAIL ONTVANGEN.

KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE MARINE 1857. . . ƒ 2.50
NAAM- EN RANGLIJST der officieren van het koninklijke leger der Nederlanden. 1857. . . . . „ 4.—
F. H. VAN VLISSINGEN. ONTWERP VAN EENE KOLONISATIE voor de eilanden Sumatra, Borneo, Celebes en Boeroe, uitmakende een deel der Nederl. O. I. Bezittingen. . . . . „ 2.—
ONTWERP van een reglement op de drukwerken in Ned. Indië, met de daarbij behoorende nota tot toelichting. „ 2.—
PROBLEMATISCHE POLITIEK. Het nieuw ministerie en de volksvertegenwoordiging in 1856. . . . . „ 2.—
MR. A. BOGAERS. Tollens. . . . . „ 2.—
JAN VAN BEERS. Lijkkrans voor Tollens. . . . . . „ 1.—
ALPHABETISCHE NAAMLIJST der Nederl. koopvaardij-schepen, varende op de Indiën, voor 1857. . „ 2.—
's GRAVENHAAGSCHE RESIDENTIE-ALMANAK. 1857. . . . . „ 10.—
DE NIEUWE SPECTATOR. 1857. Afl. 1—5. Per jaarg. „ 17.—
TRÉSOR DES DEMOISELLES. 1857. livr. 1. Par année. „ 18.—
DE KINDER-COURANT. 1856—1857. Afl. 1—31. Per jaarg. . . . . „ 12.—
L'ILLUSTRATION. Janv. 3—31 1857. Par année. . . „ 36.—
THE ILLUSTRATED LONDON NEWS. 3—31 jan. The year. . . . . „ 50.—

NOG VOORHANDEN:

NAAM- EN RANGLIJST der officieren bij de land- en zeemagt in Nederl. Indië, 1857. . . . . . . „ 2.—
NEDERL. INDISCHE ZAK-ALMANAK. . . . . . „ 2.—

(206) E. FUHRI & CO.

ALLEMANSGADING

PAS ONTVANGEN.

MUSCAATWIJN, Fransche SIROPEN en WITTE FLESSCHEN SLEMSIROP, BISSCHOP en CARDINAAL, POEDER CHOCOLADE, ROZEWATER, VANILLE, FLEUR D'ORANGE, EAU DE COLOGNE merk H. S; Versche Engelsche BESCHUITJES, BITTERKOEKJES, ROLPENS in groote STOPFLESSCHEN, Versche BOTER, Geraffineerde SUIKER No. 1 in MANDJES van ¼ picol, GEASSORTEERDE KOEK in groene TROMMELS, VOGELTJES ZAAD, LUCHTLEDIGE POMPINKTKOKERS of zoogenaamde DRAPERS INKSTANDS; KOPEREN HANG-, KAST-, LADE-SLOOTEN, en KNIPPEN, FIJN JAGTKRUID, BORSTELWERK, als: HAAR-, KLEÊR-, en TAFELSCHUIJERS; Singapoorsche HOEDEN, ENZ.

(213) **DEELEMAN.**

VOOR DE GARNIZOENEN IN DEZE AFDEELING.

GEDRUKTE STUKKEN.	Rec. duit.
SCHIJFSCHIETREGISTERS. Per boek van 24 vel.	ƒ 4. -
Idem. Per vel.	» —.24
MENAGE-BOEKEN. Ingebonden. .	» 6.—
WACHTRAPPORTEN. Per 10 vel. .	» 1.—
MODEL N°. 14. Per stuk. . .	» —.40
UITRUKKINGSTAATJES. Per 10 stuks.	» —.20

Te bekomen bij

(212) **E. FUHRI & CO.**

DOOR DE

HOLLOWAY'S ZALF EN PILLEN,

Is alweder eene wonderdadige genezing van zeere beenen daargesteld.

CORNELIS DE WITT leed sedert acht en twintig jaren aan open beenen; deze waren als met wonden bezaaid waarin een weelderige vleeschgroei kwam, de pijn die hij ter oorzake van dit ongemak moest verduren was bij wijlen onuitstaanbaar.

Zijne vrienden wanhoopten er aan dat hij immer het gebruik zijner ledematen zoude herkrijgen, want zijn toestand was ellendig en de geneesheeren hielden hem voor onherstelbaar.

Van sommige personen vernomen hebbende welke gunstige uitwerkingen de HOLLOWAY'S ZALF en PILLEN wel hadden daargesteld, nam hij zich voor daarmede eene proef te nemen en na die slechts weinige weken te hebben gebezigd, gevoelde hij zich reeds veel gebeterd, terwijl een voortdurend gebruik daarvan hem volkomen genas, na alzoo achtentwintig jaren een verstooteling en zonder menschelijke hulp geweest te zijn.

Deze PILLEN en ZALF zijn te bekomen bij E. FUHRI & Co te *Soerabaya.*

A Contant.

De Doozen PILLEN. Eerste Grootte . à ƒ 10.—
Idem. Tweede Grootte. . . . . „ 5.—
De Potten ZALF. Eerste Grootte . . „ 10.—
Idem. Tweede Grootte. . . . . „ 5.—

(206)

PAS AANGEBRAGT.

Japansche en GLAZEN GINDIES, HANG-, TAFEL- en KANTOORLAMPEN, ONDERSCHOTELS, LAMPENBOLLEN, BOLLAMPGLAZEN, LAMPENKOUSJES, waarlooze MODERATEUR-LAMPENBOLLEN, HANGSTOLPEN, VINGER- en STOLPGLAZEN, diverse HANDSCHOENEN, PROVISIEN, DRANKEN, etc., alles tegen goedkoope prijzen.

(220) **HAMMELBURG.**

PAS UIT NEDERLAND ONTVANGEN

28 soorten TUINZAAD, tegen ƒ 10 het kistje.

(214) Bij **DE STURLER & CO.**

232ste

NEDERLANDSCHE STAATS-LOTERIJ.

Van **9,90,000** Gulden.

Heele Loten en gedeelten daarvan worden bij de ondergeteekenden op bestelling aangenomen. Bij vooruitbetaling à ƒ 85.— Bij betaling op de outvangst, ƒ 90.— rec.

De officiele lijsten der trekking van de 231ste loterij zijn bij de ondergeteekenden gratis na te zien voor degenen, die bij hen loten in deze loterij hebben genomen.

(72) **E. FUHRI & CO.**

CORRESPONDENTIE.

In het *Soerabayasch Nieuws- en Advertentie-blad*, van den 4den April jl., leest men onder de rubriek der stadsberigten, het volgende:

„In den avond van Woensdag jl., is, door verregaande onvoorzigtigheid een der ledikanten van den heer O. . . . . . . in de Boomstraat alhier, verbrand, waarvan de verdere gevolgen door de krachtdadige tusschenkomst van den schout C. . . . gelukkiglijk bij tijds zijn voorkomen."

Ten einde het verspreiden van dit leugenachtige berigt te verhinderen, acht ik mij verpligt, dit te wederspreken en de zaak mede te deelen zoo als zij gebeurd is. — De schrijver van dat stuk is dan wel slecht ingelicht geworden, anders zou hij zich wel gewacht hebben, de lezers van dat blad, diets te maken, dat er een der ledikanten van den heer O. . . . . . . zoude verbrand zijn; of hij heeft zich, door het opsmukken van een niet noemenswaardig voorval bij de zoogenaamde buurtpraatjes-houders voor een gewigtig persoon willen doen doorgaan.

Het is waar, dat de brand, zoo men dien naam er al aan geven moge, door onvoorzigtigheid van eene der kostjuffers, die eene zoogenaamde soemboe, aan het licht der in de kamer hangende stolp, had onstoken, en daarmede iets van onder haar ledikant wilde zoeken, ontstaan is, doch het is ook waar, dat, toen daardoor de klamboe in brand vloog, deze door den heer O. . . . zelven, die dadelijk op het hulpgeschrei was toegeschoten, aanstonds werd afgerukt, waardoor hij onmiddelijk meester was van de opstijgende vlam, zonder dat het ledikant er hoegenaamd eenig letsel van bekomen heeft. — Dat de verdere gevolgen door de krachtdadige hulp van den schout C. . . . . . . gelukkiglijk bij tijds zouden zijn voorkomen, is nog grootere leugen, daar er niemand van buiten in huis is geweest, en er volstrekt niets meer van den brand te bespeuren was, toen die schout C. . . . . . . met zijne dienaren, aan het venster klopte, en mij vroeg: of ik mij wel verzekerd hadde, dat alles goed uitgedoofd was. Gepasten dienstijver kan men den schout C. . . . . . . echter wel niet ontzeggen, daar hij in betrekkelijk zeer korten tijd, met de Inlandsche patrouille, op de plaats van het vermeende ongeluk aanwezig was. Het ware te wenschen, dat van zulke zaken, alvorens ze te publiceren, de waarheid eerst goed onderzocht wierde, dan zouden er voorzeker minder onnutte praatjes, door zekere nieuwsbladen, uitverkocht worden, die toch nergens toe leiden.

BOOMSTRAAT. C. OVER DE LINDEN Jzz.

SOERABAYA, den 9den April 1857.

BATAVIA. — De boekdrukkers en boekhandelaars W. Bruining, H. M. van Dorp, Lange & Co. en van Haren Noman & Kolff, te Batavia, hebben, in antwoord op hun, aan Z. M. den Koning gerigt adres, van 5 December 1856, houdende bezwaren tegen het, op den 10den November 1856 afgekondigde reglement op de drukwerken in Nederlandsch Indië, van de regering alhier, het volgende besluit ontvangen:

Extract uit het Register der Besluiten van den Gouverneur-generaal van Nederlandsch Indië.

BUITENZORG, 31 *Maart* 1857.

Gelezen, enz.

Is goedgevonden en verstaan:

Aan Bruining, H. M. van Dorp, Lange & Co en van Haren Noman & Kolff, onderteekenaren van het aan den Koning, gerigt rekest van 5 December 1856, houdende bezwaren tegen het op den 10 November 1856, afgekondigde reglement op de drukwerken in Nederlandsch Indië (staatsblad No. 71), in Hoogst Deszelfs naam te kennen te geven:

dat Z. M. de bezwaren der adressanten met de meeste belangstelling heeft overwogen, maar dat Hoogst Dezelve, bij de vaststelling van het reglement op de drukwerken voor Nederlandsch Indië, de loffelijke wijze, waarop tot hiertoe de boekhandel en wat daarmede in betrekking staat, in Nederlandsch Indië is uitgeoefend, niet heeft miskend en sich dan ook verzekerd houdt, dat de werking en toepassing dier verordening het bewijs zullen leveren, dat de maatregelen en voorschriften, die in het belang der rust en orde en tot wering der geschriften van strafbaren inhoud zijn noodig geacht, zoo min de strekking hebben om de vrije uiting der gedachten te verhinderen, als om eenen eerlijken boekhandel te schaden en te bemoeijelijken;

en dat, mogt de ondervinding doen blijken, dat de door de adressanten gevreesde gevolgen zich geheel of in eene bedenkelijke mate mogten vertoonen, Zijner Majesteits regering steeds bereid zal worden bevonden, om regtmatige bezwaren in ernstige overweging te nemen, en, voor zoo veel de letter en de geest van artikel 110 der wet van 2 September 1854 het gedoogen, op te heffen of te lenigen."

(*Java-Bode.*)

— Men leest in de *Nederlandsche Staats-Courant*:

Bij Z. M. besluiten van den 6den December 1856 no. 53 en 57, zijn benoemd tot consuls der Nederlanden, de heeren:

J. Borradaile, te Calcutta;
J. G. Volkart, te Bombay;
W. H. Read, te Singapore;
W. van der Spar, te Point de Galle, op Ceylon, en
F. Schlüsser, voor Mauritius.

FRANKRIJK.

— Donderdag den 29sten Jan. omstreeks half drie ure, toen de Keizer zich in den tuin der Tuilerien bevond en de voor zijn bijzonder gebruik bestemde parterres verliet, om naar het terras aan het water te gaan, waar hij gewoon is te wandelen, maakte eene rijk gekleede vrouw, die een meisje van vijf of zes jaren bij de hand vasthield, eene beweging om hem te naderen, als wilde zij hem toespreken. De oppassers, die dit zagen, liepen toe, hielden haar terug en vroegen wat zij begeerde. Hoe, riep zij uit, durft gij mij aanraken? Ik ben de Koningin van Polen, en heb het regt om tot den Keizer te spreken; wiens gelijke ik ben. Ik beveel u hem van mijne tegenwoordigheid te gaan verwittigen. Deze vrouw had eene zoo edele houding en zij uitte zich op zoo gebiedenden toon, dat de oppassers een oogenblik aarzelden of zij haar zouden terughouden, doch in de nabijheid zijnde stadssergeanten kwamen nader en geleidden haar naar de prefectuur van politie, waar zij werd ondervraagd en bleef volhouden, dat zij de Koningin van Polen was en de hulp des Keizers kwam inroepen, om den troon weder te bestijgen, welke haar op onregtvaardige wijze was ontroofd. Uit ingewonnen informatien is gebleken, dat deze dame, wier echtgenoot eene hooge betrekking in de financiele wereld bekleedt, sedert eenigen tijd blijken gaf van niet wel bij het hoofd te wezen, doch men hoopte door veelvuldige zorgen op haar herstel en had haar daarom niet van hare betrekkingen willen scheiden, maar na het voorgevallene heeft men begrepen niet langer te moeten dralen om haar bepaald onder geneeskundige behandeling te stellen en reeds zijn maatregelen genomen om haar in een gesticht te plaatsen.

— Verger heeft den 30sten Jan. zijne straf ondergaan. Deze man, die niet terug deinsde voor de verschrikkelijke misdaad, sidderde in het aangezigt van den dood. Gisteren avond ten zes ure werd zijn beroep in cassatie verworpen; ook het verzoek om gratie werd van de hand gewezen. Onmiddellijk werden de noodige bevelen gegeven om de straf aan hem te voltrekken.

Het bevel van het parket werd des nachts ten half een ure te la Roquette ontvangen en weldra werd het schavot voor de deur van de gevangenis opgeslagen. Hoewel dit met de meeste stilte geschiedde, was het plein, voor de executie bestemd, weldra met nieuwsgierigen opgevuld. Gedurende den geheelen vorigen dag was Verger zeer prikkelbaar geweest en had meermalen blijken gegeven van vrees, dat zijne voorziening in cassatie verworpen zou worden. Toen hij tegen den avond nog geene tijding had, begon hij weder meer hoop te krijgen. Intusschen vroeg hij herhaaldelijk, hoe vele dagen een veroordeelde, na eene verwerping van de voorziening in cassatie, nog te leven had. Gedurende een gedeelte van den nacht verkeerde hij blijkbaar in eene sterke vrees; hij sliep onrustig. Maar des morgens ten twee ure, juist terwijl men met het opslaan van het schavot bezig was, viel hij in een gerusten slaap, die voortduurde tot het oogenblik, waarop men hem kwam bekend maken, dat zijn laatste uur geslagen had.

Het was ten half acht ure, toen de directeur van de gevangenis, de inspecteur-generaal, de chef van de veiligheidspolitie en de abt Hugon, in de cel van Verger traden, om hem het noodlottig nieuws aan te kondigen. De abt Hugon gaf hem te kennen, dat zijne voorziening in cassatie verworpen was en dat hem niets overschoot, dan zich voor te bereiden om voor God te verschijnen.

Op de eerste woorden van den abt, maakte Verger eene beweging met het hoofd, als iemand die een benaauwden droom gehad heeft en riep uit: het is onmogelijk! het is onmogelijk! Maar toen de geestelijke hem herhaaldelijk verzekerde, dat alle hoop voor hem verdwenen was, geraakte hij in eene verschrikkelijke drift: Maar ik wil niet sterven, schreeuwde hij; het is onmogelijk! Ik wil leven; gij hebt het regt niet mij het leven te ontnemen!

Geene vermaningen van den abt Hugon waren in staat hem tot kalmte te brengen; hij wilde hem niet aanhooren en gedroeg zich voorts met dezelfde hevigheid en drift, als gedurende de zittingen van het hof van assises. Nu kwam de directeur van de gevangenis tusschen beiden. Op het zeggen van den veroordeelde: sta mij maar een enkel uur toe! kreeg hij ten antwoord: het is onmogelijk.

— Maar ik wil niet sterven, hervatte hij weder. Ik zal mij te weer stellen. Gij kunt mij hier ter dood brengen, maar ik zal niet gaan. En waarlijk, hij klampte zich aan zijne krib vast en wilde niet opstaan, zoodat men hem met geweld hiertoe moest noodzaken, om hem te kleeden. Nog eenigen tijd bood hij tegenstand, maar eindelijk ziende dat alles vergeefs was, liet hij alles toe. Even voor acht ure kwam de scherpregter om zijn toilet te maken. Hij liet dit geschieden zonder een woord te spreken. Het was op dit oogenblik, dat de abt Hugon hem op nieuw vermaande aan het heil van zijne ziel te denken. Verger hoorde hem eerst aan zonder een woord te zeggen, doch verwijderde zich dan toch voor eenige oogenblikken met den geestelijke, om de vertroostingen van de godsdienst te ontvangen.

Even voor acht ure verliet Verger zijne cel, om ter strafplaats te gaan, naar het scheen in zijn lot berustende. Toen hij evenwel van den directeur van de gevangenis afscheid nam, herhaalde hij zijn verzoek, om slechts nog een uur te mogen leven. Eindelijk verliet hij den kerker, aan de ééne zijde door den abt Hugon en aan de andere zijde door den scherpregter ondersteund. Gedurende dezen laatsten gang prevelde hij eenige woorden, als: amende honorable... te laat... enz. Op het schavot gekomen, wierp hij zich op de knieën, prevelde weder eenige woorden, kuste het kruis; omhelsde den abt Hugon en gaf zich aan den scherpregter over.

De delinquent heeft het schavot niet kunnen bestijgen; zijne krachten hadden hem geheel begeven. Even voor de executie riep hij uit: Leve Jezus Christus! leve de Keizer. Een oogenblik later was alles afgedaan.

De gevoelens over Verger zijn zeer uiteenloopend. Terwijl sommigen (waaronder men de onpartijdigste regtsgeleerden, doctoren en het verlichtste gedeelte der Parijsche geestelijkheid moet rekenen), in hem een rampzalig krankzinnige zien, houden anderen, en vooral sommige dweepende vrouwen, Verger voor een schelm, voor een van den duivel bezetene, een monster uitgebraakt door de hel, die jaloersch was over de zegepraal van de Onbevlekte Ontvangenis.

Tot op den laatsten dag ontving de aalmoezenier der gevangenis aanzoeken uit Parijs en uit de provincien, om Verger te spreken en te bekeeren. Dagelijks kwamen tot dat doel ongeveer veertig brieven. Eene dame vooral had zich aangeboden en dringend bij den aalmoezenier tot dit einde aangehouden. Zij bekwam een weigerend antwoord, maar gaf de zaak daarom niet op. Zij zeide: neem deze kleine medaille, maak dat Verger haar binnenslikke, en dan ben ik overtuigd, dat hij zich bekeeren zal. Toen de onmogelijkheid hiervan haar voorgesteld werd, zeide zij: hecht ten minste deze madaille, zonder dat hij het zie, aan zijne kleederen vast. Zoo de medaille hem slechts aanraakt, zal hij bekeerd zijn. In de negentiende eeuw bekeert men de verstokte harten door de aanraking van medailles! Het feit is officieel.

De aalmoezenier verklaart den ongelukkige krankzinnig. De zaak is voor de geestelijkheid zeer nadeelig en maakt een ongunstigen indruk. Verscheiden geestelijken klagen, dat men hen beleedigt met hen na te roepen: nog een Verger. De meest dwaze geruchten loopen in Parijs rond. Nu eens verhaalt men van een geestelijke, die, ten gevolge der aanduidingen van Verger, zich uit wanhoop zoude opgehangen hebben; de *Patrie* heeft dit gerucht moeten logenstraffen. Dan weder komt de oude geschiedenis boven van een jong meisje, in de kelders van de kerk St. Laurent opgesloten; en een gedeelte van het volk gelooft die zottermijen. Eindelijk worden anecdoten betreffende de geestelijkheid der kerspelen St. Valère, St. Thomas d'Aquin, enz., geïllustreerd rondgevent; dat alles houdt de gemoederen gespannen en de godsdienst lijdt er door.

ENGELAND.

— In den loop der maand Mei van het vorige jaar werd op den spoorweg van Londen naar Folkestone een aanzienlijke diefstal gepleegd. Eene hoeveelheid goud in staven en stofgoud, eene waarde van £ 15,000 bedragende, bestemd voor een huis in Frankrijk en aan den spoorweg toevertrouwd, werd onder geheel buitengewone omstandigheden ontvreemd, waarvan de justitie eerst thans het geheim heeft kunnen doordringen. De daders van dien stouten diefstal zijn thans bekend. De uitkomsten van de instructie, welke nog voor het hof van Mansion House te Londen wordt voortgezet, zijn de volgende:

Vier personen hebben aan dien diefstal deel genomen: William Pierce, geëmployeerde bij het drukken der billetten aan den zuidoostelijken spoorweg; James Burgers, opzigter in dienst derzelfde maatschappij; Tester, een der bedienden uit de bureaux, die zich door de vlugt aan de vervolging heeft weten te onttrekken, en eindelijk Henry Agar, een door de politie veroordeelde, die thans te Portland, eene straf ondergaat wegens vervalsching. Laatstgenoemde is de eenige, die niet in dienst van den spoorweg is.

De wijze, waarop de dieven ontdekt zijn, is zeer merkwaardig. Agar leefde op het tijdstip van den diefstal met zekere Fanny Kay, bij welke hij een kind van twee jaren heeft. Er bestond geen vermoeden tegen hem, toen hij voor eene andere misdaad, vervalsching, voor welke hij veroordeeld is, werd in hechtenis genomen. De vrijheid verliezende, vertrouwde hij aan zijn vriend Pierce, zijne vrouw, zijn kind en £ 7000, zijn aandeel in de buit van den diefstal toe. De gastvrijheid van Pierce was niet van langen duur. Zoodra Agar veroordeeld was, zette hij de vrouw en het kind op straat en behield de £ 7000. Alstoen heeft de verontwaardigde vrouw de verklaringen afgelegd, ten gevolge van welke Pierce en Burgers werden gevangen genomen.

Volgens deze verklaringen had de diefstal volgenderwijze plaats. Er waren daarbij talrijke hinderpalen te overwinnen. De maatschappij van den Zuid-Oostelijken spoorweg heeft voor het vervoer van waarden en edele metalen een ijzeren kist. Deze kist wordt op het station te Londen geplaatst onder het bijzondere toezigt van een opzigter, die haar te Folkestone, namelijk aan het uiteinde der linie, aan een anderen opzigter overgeeft. Deze plaatst haar op zijne beurt in een kast, waarvan bij den sleutel bewaart.

Om bij deze ijzeren kist gedurende het traject van Londen naar Folkestone te komen, heeft men natuurlijk de medepligtigheid noodig van den opzigter, die haar in een afzonderlijken waggon bewaart. Is die opzigter eenmaal voor de zaak gewonnen, dan bestaat de mogelijkheid in het bekomen van een afdruksel van de sleutels, waarmede zij geopend wordt. Dit gelukt zijnde, is het overige gemakkelijk.

Volgens de verklaring van Agar, die voor eene andere misdaad veroordeeld, niets meer van de justitie te duchten heeft, en die thans optreedt als een getuige à charge, werd de diefstal tusschen hem en Pierce beraamd. Hij wees terstond op de moeijelijkheid om een afdruksel der sleutels te bekomen, maar Pierce antwoordde hem, dat de maatschappij op het punt stond de sleutels te veranderen, en dat de nieuwe gedurende zeer korten tijd in handen van Tester zouden zijn.

Deze Tester werd in eene herberg in Tooleystreet bij Pierce gebragt. Hij had de bewuste sleutels bij zich. Agar maakte er met naauwgezetheid afdruksels in was van, doch slechts een dier afdruksels konde dienen. Men moest dus naar Folkestone gaan om een afdruksel van den anderen sleutel te bekomen. Pierce begaf zich dus met Agar derwaarts, wien hij in de bureaux van den spoorweg bragt, en door een toeval, waarvan zij partij wisten te trekken, liet de bediende, die belast was met de sleutels van de kist en de kast te bewaren, ze tijdens het bezoek op de sloten steken en verwijderde zich zelfs een oogenblik in een aangrenzend vertrek. Agar maakte binnen weinige seconden het afdruksel, dat hij noodig had en verwijderde zich.

De vervaardiging der valsche sleutels kostte veel tijd. Toen zij gereed waren, besloten de dieven om gebruik te maken bij de eerste zending van aanzienlijke waarde, welke onder de bewaking van Burgers zoude plaats hebben. Maar om te beletten dat men den diefstal te spoedig na het plegen er van, en voor dat de dieven den tijd hadden de opbrengst er van in veiligheid te brengen, op het spoor zoude komen, besloten zij het door hen te stelen goud door zakken met lood van eene gelijke zwaarte te vervangen.

De aldus beraamde diefstal werd telkens om de eene of andere reden uitgesteld. De gelegenheid scheen altijd te ontsnappen en de tegenwoordigheid van Pierce te Folkestone, die steeds aan den spoorweg omdoolde, was verdacht geworden. Hij was dus verpligt zich schuil te houden en naar Londen terug te komen.

Eindelijk op een avond in de maand Mei 1855 toen het reeds laat was, had Burgers de wacht op den trein, die van Londen naar Folkestone zoude vertrekken. Agar en Pierce kwamen in een kabriolet op het station; zij hadden om hun midden en in een reiszak de zakken met lood, welke voor hunne misdaad moesten dienen. Tester bevond zich ook op het station. Pierce, die vermomd was, een zwarten pruik, een valschen baard en een hoed met breede randen droeg, streek met de hand over zijn gelaat, toen hij zijne medepligtigen zag; dit was het overeengekomen teeken dat de ijzeren kist waarde bevatte. Het lood werd aan Burgers ter hand gesteld, die het naast de kist in den voor deze bestemden waggon lag. Met behulp van Burgers slaagde Agar er in daarin te sluipen. Pierce begaf zich in een rijtuig der eerste klasse. Eenige minuten later werd het sein gegeven en de trein vertrok naar Folkestone.

Onmiddellijk begonnen Agar en Burgers de kostbare kist te ledigen. Zij namen de zakken goud daaruit en legden de zakken lood in de plaats daarvan. Te Folkestone werd de oogenschijnlijk ongeschonden kist uit den waggon genomen en op de gewone plaats geborgen.

De dieven vervolgden hun weg van Folkestone naar Dover, waar zij den buit verdeelden. Onmiddellijk hielden zij zich bezig om hetzij te Dover, hetzij te Londen zelf, de opbrengst van den diefstal van gedaante te doen veranderen; zij lieten het goud smelten, na eerst aan de staven een anderen vorm te hebben gegeven, en verkochten er een gedeelte van aan de Bank van Engeland, en het andere gedeelte aan verschillende speculanten.

De voorafgaande feiten zijn ontleend aan de talrijke verklaringen voor het hof van Mansion House afgelegd. In de zitting op 2 December werden de laatste getuigen gehoord en de verwijzing der beschuldigden naar het hof van Assises zoude reeds toen zijn uitgesproken, zoo zich niet een belangrijk incident had opgedaan. Tester, die op het tijdstip van den diefstal, bediende was in de bureaux van den surintendant van den spoorweg van Londen naar Dover, had de dienst der maatschappij en ook Engeland sedert verscheidene maanden verlaten. Later is deze Tester echter mede in handen der justitie gevallen.

Buitendien is een zekere Saward, die eene hoeveelheid van het gestolen goud heeft gekocht en van medepligtigheid beschuldigd wordt, er in geslaagd zich tot nu toe aan de nasporingen der justitie te onttrekken. Doch men heeft naar het schijnt, inlichtingen ontvangen, waardoor men hoopt hem spoedig in handen te zullen krijgen.

Op den 26sten November 1856, werd voor het policiebureau te Londen aangeklaagd van zijn vader te hebben bestolen zekeren William Neal, een levendige, schrandere jongen. De schuld van den jongen was aan geen twijfel onderhevig en de vader, die zelf als aanklager optrad, antwoordde op de aanmerking van den magistraat, dat hij de vervolging tegen zijn zoon wilde doorzetten en zulks ook doen zoude, ten zij hij hem in een verbeteringsgesticht (Reformatory) kon geplaatst krijgen.

„Het doet mij genoegen dat gij dat zegt, zeide de magistraat, dan is juist hetgeen ik wenschte dat algemeen „bekend werd. Het komt mij maar al te dikwijls te voren „dat ouders den wensch uiten om van hunne kinderen af „te komen door hen naar verbeterings gestichten te zenden, „nadat zij zelve door verzuim de schuld zijn van de zedelijke „afdwalingen hunner kinderen, die zij dan in zulke inrig„tingen willen zenden, zoodra zij de gevolgen ondervinden „van hunne nalatigheid in de zorg voor hunne opleiding."

Bij nader onderzoek bleek dan ook in dit geval weder dat de ouders van dezen jeugdigen aangeklaagde eene zeer berispelijke levenswijze voerden en toen het kind, door de slechte voorbeelden te huis ook tot onordelijke gewoonten verviel, wenschten beiden van hem ontslagen te zijn en namen zij de gelegenheid eener eerste wezenlijke misstap te baat om dat doel te bereiken — Wanneer zulke inrigtingen als de reformatories niet bestonden en geen magistraat zich stelde tusschen de ouders en hunne afgedwaalde kinderen en deze laatsten opgroeiden om de plaag te zijn van hunne schuldige ouders; dan zouden deze in vele gevallen beter toezigt houden over hunne kinderen en meer zorg dragen voor hun toekomstig geluk. Het is niet te veel gezegd, dat in vele gevallen het vooruitzigt van door zulke reformatories van hunne kinderen te kunnen afkomen, de ondeugd bij ouders en kinderen beide aanmoedigt en de eersten veelal nalatig doet zijn in hunne verpligtingen omtrent de laatsten. — In Engeland zijn het die reformatories, in Frankrijk de Institution Mettray die aan

na'atige ouders den weg openstellen, om de gevolgen van hun verzuim te ontloopen door hunne kinderen, onder den naam van verbetering, eenen dwang op te leggen, die slechts uiterst zeldzaam tot verbetering leidt. — Bij ons bestaan zulke inrigtingen niet, maar moet men dadelijk zijne toevlugt nemen tot de gevangenis, een denkbeeld dat de nog niet geheel ontaarde ouders dikwerf afschrikt, maar ook, indien zij tot dat uiterste overgaan, den weg tot verbetering genoegzaam geheel afsluit. Gelukkig wordt dan ook zulk eene opsluiting niet dan uiterst moeijelijk toegestaan, en inderdaad zijn de ouders veelal meer schuldig, dan het kind dat er voor boeten moet.

— Het proces betreffende den aanzienlijken diefstal in goud op den spoorweg tusschen Londen en Folkestone gepleegd in de maand Mei des vorigen jaars, is thans ten einde gebragt. Pierce, hoewel als de schuldigste beschouwd, werd slechts tot tienjarige tuchthuisstraf veroordeeld; Tester en Burges werden tot 14 jaren transportatie veroordeeld, terwijl tegen Agar die als getuige tegen zijne medeschuldigen was opgetreden, wegens eene latere misdaad een vonnis van levenslange deportatie werd uitgesproken.

BORNEO.

In de laatste zitting der Geographische Maatschappij te Londen kwamen twee stukken voor, die betrekking hadden op Borneo. Het eerste was van den heer Wallace, iemand, die gedurende eenigen tijd te Borneo met ontginningen was bezig geweest. Het eenigst merkwaardige daarin was eene zeer overdrevene en daarom eenigzins misplaatste lofrede op het bestuur van het kleine district Sarawak. Het tweede was van den luitenant de Crespigny van harer Majesteits zeemagt en bevatte het ontwerp van eene reis door het geheele eiland tot zelfs in die streken waar nog geen Europeaan ooit den voet heeft gezet. Deze ondernemende en moedige jonge reiziger heeft zich tot deze gevaarlijke onderneming eenen tijd van drie jaren gesteld; hij weet wat hij onderneemt en is er ten volle voor geschikt. — Toen hij nog bij de marine was, heeft hij vier jaren in den Indischen archipel doorgebragt en was meestentijds langs de kust van Borneo, waar hij met de voornaamste taal des lands zich bekend maakte, terwijl zijne sterrekundige bekwaamheden hem van veel nut zullen zijn op zijne voorgenomene reis, daar in de onöntgonnene bosschen van een land, dat nog niet naauwkeurig is in kaart gebragt, de sterren alleen hem tot rigtsnoer kunnen dienen.

Op verzoek van den president, gaf de heer P. Crawfurd, dezelfde van wien wij in een onzer vroegere nummers eene uitvoerige beschrijving van Singapore gaven, de volgende beknopte schets van Borneo: — „ Dit monstrueus groote eiland is bijna vijfmaal de grootte van Engeland of negenmaal de uitgestrektheid van Ierland en valt in dezelfde geaardheid als die deelen van Afrika en Amerika die onder den equator liggen. — Deszelfs inwoners zijn wel van één ras; doch in een honderdtal verschillende stammen verdeeld, spreken zij even zoo vele verschillende dialecten.

Op eenige weinige niet noemenswaardige uitzonderingen na, is het eiland bedekt met het digtste bosch, dat daar, van onheugelijke tijden af, onverhinderd voortgroeit. Deszelfs formatie en grondsoort is niet bijzonder geschikt voor den aanbouw van de voornaamste tropische voortbrengselen zoo als rijst, suiker, katoen, enz.; maar de oorspronkelijke bosschen leveren getah percha, gomelastiek en sago, welke artikelen evenzeer de Europesche markten bevoordeelen. — Zoo echter Borneo's grond geene bijzondere geschiktheid aanbiedt voor den veldbouw, zij is waarschijnlijk van geheel Azië de voornaamste in delfstoffelijken rijkdom. — Diamanten en goud worden er gevonden; — de schoonste ijzerërts ligt er in groote overvloed; — de rijkste antimonium- (spiesglans) mijnen der wereld en uitgestrekte steenkolen-beddingen zijn te Borneo. De jaarlijksche goud-oogst bedraagt gemiddeld eene waarde van zes millioen gulden. — De eerste aanleiding tot de ontdekking der antimonium-mijnen is aan eene toevallige omstandigheid toe te schrijven. — In 1823 kwam iemand, die verlegen was om een onderwerp voor een courant-artikel, op de gedachte om eene uitvoerige beschrijving te geven van de antimonium, deszelfs hoedanigheden en kenteekenen en het lezen van dat artikel was de oorzaak dat men opmerkte dat er te Borneo antimonium was; iets dat anders nog jaren had kunnen onöpgemerkt blijven. — Al weder een van de ontelbare bewijzen van het nut der verspreiding van kundigheden, die zich vroeger in het ondoordringbare kleed der pseudo-wetenschappelijke pedanterie gewikkeld hielden.

Deze antimonium, dus door het toeval ontdekt, is nu de voornaamste die in Europa wordt aangevoerd. — De mijnen liggen voornamelijk in het district Sarawak en het regt om er te werken, wordt door sir James Brooke verpacht, hetgeen hem een jaarlijksch revenu geeft van plus ms. *f* 36000.—, waarmede die ondernemende en schrandere man de voornaamste kosten bestrijdt van een bestuur, dat ongetwijfeld het beste en vrijzinnigste is dat immer te Borneo bestond.

Met het oog echter op den tegenwoordigen staat der zeevaart, is Borneo's voornaamste voortbrengsel in deszelfs kolenbeddingen te zoeken. Die beddingen worden gerekend dat Borneo doorsnijden van het oosten naar het westen over eene lengte van ongeveer 500 mijlen, terwijl zij omstreeks de helft van die uitgestrektheid in de breedte beslaan; zoodat na die van Noord-Amerika, de Borneosche kolenbeddingen de uitgebreidsten der wereld zijn. — Aan de zuidkust van het eiland zijn de Hollanders bezig met mijn-werken, en aan de noord-westzijde heeft zich eene Engelsche mijn-ontginnings maatschappij gevestigd, zoo op het eiland Laboean, als op het daar tegen overliggende gedeelte der Borneosche kust. — Deze maatschappij heeft de zaak op eene breede schaal ondernomen, met stoommachines en alles wat tot betere slaging daaraan kon worden toegevoegd, tot zelfs een spoorweg; — want Borneo heeft zijn spoorweg al is die ook slechts ééne mijl lang. — De ondervinding van verscheidene jaren heeft bewezen dat voor stoomwerktuigen de Borneo-kolen de beste zijn die in geheel Indie worden gevonden en dat zij volkomen gelijk staan met die van Welsh.

GEBOORTEN, HUWELIJKEN EN STERFGEVALLEN.

Bevallen:

F. Andeweg, van der Salm, Z., Weltevreden 25 Maart.— S. C. Sluijter, Sluijter, Z., Pekalongan 20 Maart. — M. Woesthoff, Muller, D., Riouw 2 Maart. — C. A. J. Wittich, Angenent, D., Batavia 28 Maart. — L. de Waal, van Kraaijenoord, D., Batavia 28 Maart. — E. J. S. Neijs, van Oijen, Z., Amboina 31 Dec. — G. M. Slingerlandt, Vels, D., Makasser 12 Febr. — M. E. van der Crab, Droop, Z., Ternate 31 Jan. — M. P. Altheer, Trouerbach, Z., Makasser 29 Jan. — W. C. E. de Vogel, Ihnken, Z., Samarang 29 Maart. — G. C. F. J. van Hulsteijn, Z., Samarang 1 April. — L. M. E. A. Douwes Dekker, Bousquet, D., Bodjonegoro 22 Maart. — W. T. C. Farensbach, Otto, Z., Soerabaya 25 Maart. — U. O. van Oort, Michel, Z., Ternate 8 Jan. — A. M. L. Brocx, Briët, D., Tjilatjap 24 Maart. — J. F. van der Ven, Neijs, D., Batavia 24 Maart.

Getrouwd:

K. van der Heijden met T. H. Mensinga, Muntok 18 Maart. — Jonkh. G. van Braam met L. H. Boo, Batavia 28 Maart. — Dr. O. Mohnike met C. A. J. Roskott, Amboina 11 Febr. — J. W. Goetzee met J. L. C. Boers, Menado 4 Maart.

Overleden:

J. F. C. Gericke. Dusseldorp 16 Jan. — J. F. Gerrits, 15 m. Koba 19 Febr. — J. van der Burg, Tiedeman, 79 j. Nijmegen 15 Jan. — H. E. G. Loder, kap. der inf. Samarang 25 Maart. — J. E. C. Bouricius, 7 m. Amboina 21 Jan. — J. M. Muller, 37 j. Makasser 27 Jan. — H. A. Fokker, 9 m, Soerabaya 2 April. — C. Warneke, 24 j. 5 Febr. — G. Hornoff, 52 j. Soerabaya 31 Maart. — J. F. Daniels, Soerabaya 1 April. — A. M. Beijer, 21 j. Batavia 27 Maart. — A. M. C. Mentel, 15 j. Soerabaya 17 Maart. — H. Renaad, 1 j. Batavia 26 Maart.

AANGEKOMEN PERSONEN.

31 Maart H. van der Star, van Pasoeroean; H. P. A. de Graaff en R. M. Pereira, van Batavia; C. A. L. van Troostenburg de Bruyn, van Samarang; L. W. van der Elst, van Probolingo; J. H. B. Goedhardt, van Pasoeroean; H. J. Cramer, van Malang. — 1 April M. E. Hammelburg, van Samarang; P. J. Blok, van Batavia; J. K. Schumacher, van Pasoeroean.— 2 April J. A. Steijn Parvé, van Bezoekie; W. E. van Charante, Batavia.— 3 April J. A. McLennan en R. Newbolt, van Samarang; M. Bonhote en E. J. Erdman, van Batavia.— 6 April Mevr. van 't Wout en E. Chs. Hofland, van Panaroekan; V. Farensbach, van Toeban.— 7 April J. F. van der Gengten, van Bezoekie; C. B. A. Koopman, van Samarang; Mevr. Goedhaart, J. Dixon, R. McLean, W. A. Ciebrant, Ths. A. N. Lorentz en A. S. Fransen van de Putte, allen van Poeroean.— 8 April J. B. van Kleeff, van Batavia; J. B. Schmidgall, van Pamakassan en F. G. Oostziek, van Ngawie.

VERTREKKENDE PERSONEN.

O. R. F. Immink. — Kapitein G. B. T. Wiggers van Kerchem. — De kapitein van de Velde.

SCHEEPSBERIGTEN.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum	*Vlag*	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Naar*
April 4	Nederl. Ind.	Hector.	M. Paulina.	Tjilatjap via Sumanap.
„ 5	Nederlandsche	Provincie Drenthe.	H. Beckering.	Nederland „ Batavia.
„ 6	Nederl. Ind.	Jenoer.	Said Mohm. bin Alie.	Batavia „ Sumbawa.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Bestemming*	*Agenten*
Nederlandsche	Euterpe.	Kuipers.	Nederland.	Fraser Eaton & Co.
„	Cornelia.	Jaski.	„	„ „ „ „
„	Jacoba Cornelia.	T. Roosenboom.	China.	„ „ „ „
Ned. Ind.	Charlotte.	W. Bakker.	Batavia.	„ „ „ „
Amerikaansche	Jenny W. Paine.	Colburn.	Cowes.	„ „ „ „
Nederlandsche	Zuid-Beveland.	Boers.	Nederland.	Van Eck & Co.
„	Yssel.	. . . . . .	„	Schimmelpenninck & Co.
„	Christiaan Huijgens.	J. Muller.	Amsterdam.	Ruyl Cramer & Co.
„	Cheribon Packet.	Massinghen.	Onbepaald.	Van Leeuwen & Co.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Z. M. wachtschip Batavia; de stoomschepen Suriname, Celebes en Vesuvius; de schoenerbrikken de Lansier, Egmond en het transportschip Merwede; de schepen Fulkus So-oot, Fathal Moebarak en Yssel; het stoomschip Banda; de barken Fatal Maän, Adrakool Haer, Bacht Mastora, Salma, Charlotta, Cornelia, Euterpe, Zuid-Beveland, Christiaan Huijgens, Jacoba Cornelia, Atiat Toolbarie, IJdroessie en Cornia; de brikken Cheribon Paket, Resgil Gair en Faidul Karim; de schoeners Bella, Bintang Timor en Bientang Batawie.

PASOEROEAN.

AANGEKOMEN.

28 Maart. De Ned. Ind. kotter *Krabbe*, gezagv. Mardam, van Soerabaya; de Ned. Ind. kotter *Little Tot*, gezagv. Katjoong, van Soerabaya.

VERTROKKEN.

4 Maart. De Nederl. bark *Willem Barendsz*, gezagv. C. Jaski, naar Amsterdam, passagiers de heer Predikant P. L. de Gaaij Fortman en 3 dochters en de gepasporteerde korporaal Bentz.

Uitvoer te Pasoeroean van den 28sten Maart tot en met den 4den April 1857.

Naar Amsterdam met de bark *Willem Barendsz*, gezagv. C. Jaski.
3,030 picols Gouvernements koffij.

SUMANAP.

AANGEKOMEN.

30 Maart. De Ned. Ind. schoener *Sumanap*, gezagv. Pa Jamena, van Balie.

31 Maart. De Ned. Ind. schoener *Carolina*, gezagv. Pa Noor, van Probolingo, den 27 Maart.

2 April. De Ned. Ind schoener *Sophia*, gezagv. Sindoe Djaija, van Soerabaya, den 20 Maart.

VERTROKKEN.

4 April. De Ned. Ind. schoener *Carolina*, gezagv. Pa Noor, naar Probolingo; de Ned. Ind. schoener *Hab Hoat*, gezagv. Yoe Olla, naar Djawana.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

De schoeners Mansoer, Sie Damar, Sumanap, Sophia en het schip Atiat Rachman.

Uitvoer te Soerabaya van den 6den tot en met den 8sten April 1857.

UITVOER.

Naar Singapore via Samarang en Batavia per de Ned. Ind. stoomboot *Koningin der Nederlanden*, gez. J. Prins. 6 kisten manufacturen, 17 vaten ijzeren vormen, Adam & Co; 3 kisten gedr. katoenen, Fraser Eaton & Co; 10 kisten manufacturen, 1 kist adr. rood katoen, Mathieu & Co; *f* 18000 aan specie, Fraser Eaton & Co, 5 kisten adr. roode doeken, 1 kist ijzerwaren, Adam & Co; 2 kisten batik sarongs, Thomas; *f* 15412 aan specie, 2 stellen paardentuigen, *f* 4064 70/120 aan specie, 3 kisten sigaren, 1 picol smeer, 24 kisten en pakken inhd. lijnwaden en kleinigheden, diverse Arabieren.

Naar Nederland via Batavia per het Nederl. schip *Provicie Drenthe*, gezagv. H. Beckering.
95 picols rotting, 1410 18/100 picols suiker, 1303 28/100 picols rijst, 150 picols tamarinde, 600 stuks buffel-huiden, 400 stuks koehuiden, Mathieu & Co.

Naar Banjermassing per de Nederl. Ind. bark *Kalimanten*, gezagv. Lie Boenping.
1000 kannen arak, 2 picols koperwerk, 3 kisten lijnwaden en kleinigheden, Gezagvoerder.

Naar Sandelhout eiland per de Nederl. schoener *Resgil Hair*, gezagv. Sech Hassan bin Osman.
2 vaten boslemmermessen, 1 kist gedr. sarongs, Adam & Co; 1 kist tjindus, McMillan Marten & Co; 4 kisten en balen inh. lijnwaden, Fraser Eaton & Co; 7 70/100 picols koperwerk, 50 katies koperdraad, 130 stuks oliphantstanden, 4 picols jav. ijzerwerk, 1 kist koralen, *f* 300 aan spaansche matten, *f* 375 zilveren munt, 1 kist inhd. lijnwaden, diverse Arabieren.

Marktprijzen.

SUIKER N°. 16 per picol *f* 20.—
KOFFIJ per picol.
RIJST (CARGA) per koijang *f* 115 à *f* 125.—
Id. (WITTE) „ „ *f* 140 à *f* 150.—
KOEHUIDEN per 100 st.
ARAK per legger.
OLIE (KLAPPER) per picol.
OLIE (KATJANG).
KADJANG MATTEN.
ROTTING.
WISSELKOERS.

PROTESTANTSCHE EEREDIENST.

Vrijdag den 10den April des avonds ten half 7 ure.
Ds. VAN DAVELAAR.
Bediening van het H. Avondmaal.

Paaschfeest.
Zondag den 12den April des morgens ten half 9 ure.
Nederduitsch.
Ds. VAN TROOSTENBURG DE BRUIJN.

Maandag den 13den April des morgens ten half 9 ure.
Maleisch.
Ds. VAN DAVELAAR.

ROOMSCH-KATHOLIEKE EEREDIENST.

Vrijdag, 10 April, des morgens ten 7 ure des avonds ten half 7 ure, Lijdens-sermoon.

Zondag, 12 April, Feest der opstanding, des morgens ten half 9 ure; des avonds ten half 7 ure, Lof.

Maandag, 13 April, tweede Paaschdag, des morgens ten half 9 ure.